



# Gündem

TSKB Ekonomik Araştırmalar  
11 Şubat 2020 Salı

## Piyasalarda Bugün

**Küresel piyasalarda risk iştahında karışık seyir devam ediyor.** Gelişmiş ekonomilerde makroekonomik gündem oldukça sakin, Çin'deki virüs salgınına yönelik kaygılar risk iştahını baskı altında tutuyor. Salgından etkilenenlerin sayısı 40.000 bin kişiyi aşarken, Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) salgının yayılmasına yönelik endişesi güvenli limanlara olan talebi destekledi. Dün ABD hisse senetlerinde bir miktar yükseliş gözlemlense de, MSCI Dünya ve Gelişmekte Olan Ekonomiler Hisse Senedi Endeksleri günün %0,4'er düşüşle tamamlandı. Güvenli liman arayışı altın ve gelişmiş ülke tahvillerini desteklerken, Brent tipi ham petrol fiyatı %2,2 düştü. Bu ortamda, Türk finansal varlıklar küresel eğilimlerle kırılğan bir seyir izledi. Hisse senetleri gösterge endekslerinde %2'yi aşan düşüş yaşanırken, tahvil faizlerinde yükseliş devam etti. TL ise, dolar ve euro eşit ağırlıklı sepet karşısında %0,3 değerlendirildi. Bu sabah, Çin'de virüsten etkilenenlerin sayısındaki artışın yavaşladığının açıklanması ve dün ABD piyasalarının pozitif kapanmasının verdiği destek ile risk iştahı hafif toparlanarak başladı. Gün içinde veri akışı sakin, ABD Merkez Bankası (Fed) Başkanı Jerome Powell'ın ve Avrupa Merkez Bankası (ECB) Başkanı Christine Lagarde'ın konuşmaları takip edilecek. Yurtiçi gündemde Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın (HMB) 7 yıl vadeli değişken faizli devlet tahvili ve 2 yıl vadeli sabit kupon ödemeli kira sertifikası ihraçları izlenecek.

**Kasım döneminde işgücüne katılım hafif gerilerken, işsizlikte gerileme istihdamdaki artıştan daha hızlı gerçekleşti.** Mevsimsellikten arındırılmış verilere göre, genel işsizlik oranı Ekim dönemindeki %13,5'ten Kasım döneminde %13,2'ye gerilerken, tarım dışı işsizlik oranı %15,8'den %15,5'e geriledi. Genç nüfusta işsizlik ise %25,0'dan %24,0'a düştü. Mevsimsellikten arındırılmış işgücüne katılım oranı ise %52,9'dan %52,8'e gerilerken, istihdam oranı %45,7'den %45,9'a yükseldi. Tarım sektöründe istihdam Ekim dönemine kıyasla 45 bin kişi artarken, sanayide istihdam 92 bin kişi arttı. İnşaat ve hizmetlerde istihdam sırasıyla 10 bin ve 8 bin kişi azalırken, toplam istihdamda 119 bin kişi artış kaydedildi.

## Takvim

- 11-Şub** TÜİK, İnşaat maliyet endeksi, Aralık Japonya, Tatil İngiltere, GSYH büyümesi, 4Ç19
- 12-Şub** TÜİK, Dış ticaret endeksleri, Aralık Euro Bölgesi, Sanayi üretimi, Aralık
- 13-Şub** TÜİK, Perakende satış endeksleri, Aralık TÜİK, Sanayi üretim endeksi, Aralık TÜİK, Ciro endeksleri, Aralık ABD, TÜFE, Ocak
- 14-Şub** TÜİK, Konut satışları, Ocak TCMB, Ödemeler dengesi, Aralık Euro Bölgesi, GSYH büyümesi, 4Ç19 ABD, Perakende satışlar, Ocak

Hisse Senetleri	Seviye	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
BİST-100	118,342	-2.21%	-1.59%	3.42%
BİST-30	141,799	-2.11%	-3.10%	2.14%
XUSIN	144,125	-2.31%	-0.42%	3.57%
XBANK	173,232	-1.86%	-0.30%	8.16%

Kur	Seviye	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
Dolar/TL	6.0088	-0.09%	2.34%	1.02%
Euro/TL	6.5569	-0.49%	0.82%	-1.68%
Sepet Kur*	6.2829	-0.25%	1.58%	-0.23%
Euro/Dolar	1.0909	-0.31%	-1.59%	-2.69%
Dolar/JPY	109.74	0.02%	0.24%	1.04%
DXY	98.8320	0.03%	1.53%	2.53%
* %50 Dolar/TL + %50 Euro/TL				

Tahvil - Bono (Bileşik Getiri)	En son	Bir Önceki
TR - 2 yıllık tahvil (TRT131119T19)	10.75%	10.52%
TR - 10 yıllık tahvil (TRT080328T15)	11.08%	10.67%
TR - Eurobond (10 Yıllık)	5.86%	5.69%
ABD - 10 yıllık tahvil	1.55%	1.58%

TSKB Eurobondları	Kupon	Fiyat	Getiri
22 Nisan 2020	5.125%	100.48	2.613%
18 Mayıs 2021	4.875%	101.99	3.255%

Emtia	En son	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
Altın (Dolar/ons)	1571.90	0.13%	1.54%	3.62%
Reuters/Jefferies CRB*	180.35	-0.72%	-8.16%	-8.94%
Brent (Dolar/varil)	53.27	-2.20%	-18.02%	-19.29%
Doğalgaz (TL/stdm3)	1.77	0.57%	0.23%	-18.87%
* Thomson Reuters/CoreCommodity CRB Commodity Total Return Index				

## Piyasalarda Bugün

**Hazine ve Maliye Bakanlığı (HMB) dün vadesi yaklaşan dört değişim ihalesi düzenledi.** Bu kapsamda Mart-Nisan-Mayıs ve Haziran aylarında vadesi gelecek tahvillere karşın 2028 vadeli TÜFE'ye endeksli tahviller satılarak toplamda 6 milyar 449 milyon TL tutarında değişim gerçekleştirildi.

## Sektör, Şirket ve Gündeme İlişkin Diğer Haberler

**Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez Petrol Endüstrisinde Milli Teknolojiler Toplantısı'nda (PEMT 2020) konuştu.** Dönmez, "Türkiye Petrollerinin (TP) 2019'da gerçekleştirdiği ihalelerde %13,7 oranında bir yerleşime sağlandı. Böylece 2018'deki yerleşime oranını neredeyse üç kat arttırmış olduk. TP'nin kullandığı teknolojiyi tamamen millileştirme çabası içerisinde olacağız. Üreticilerimize de milli teknoloji yolunda her türlü desteği sağlayacağız." dedi. Petrol arama ve üretim sürecinde kullanılan malzemelerin büyük bir kısmının yerleştirildiğini vurgulayan Dönmez, 2019 yılında 24 kule ile 121 kuyuda kara sondajı gerçekleştirdiklerini belirtti. Dönmez ayrıca, 2019 yılında yurtiçi ve yurtdışı petrol üretiminde günlük toplam 150 bin varilin üzerine çıktığını ifade etti.

**Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, Orman Genel Müdürlüğü'nün (OGM) son 17 yılda orman köylerinde yaşayanlara toplam 2,8 milyar liralık kredi ve hibe desteği sağladığını belirtti.** 2020 yılı için orman köylerinde yaşayan kişilere ayrılacak kaynağın 202 milyar lira olarak belirlendiğini ifade eden Pakdemirli, bu sayede yaklaşık 10.700 ailenin destekleneceğini sözlerine ekledi.

**Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Sürdürülebilir Kalkınma Göstergeleri 2010-2018 verilerini açıkladı.** Sürdürülebilir kalkınma amaç ve hedeflerine erişim düzeyini izleyebilmek amacıyla 232 göstergeden oluşan küresel gösterge setine göre, yöneticilik pozisyonundaki kadınların oranı 2012'deki %14,4 seviyesinden 2018'de %16,3'e yükseldi. Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert medyan gelirinin %50'si dikkate alınarak hesaplanan yoksulluk sınırı altındaki nüfusun oranı 2010 yılında %16,9 iken, 2018'de %13,9 olarak gerçekleşti. Genç nüfusu temsil eden 15-24 yaş grubunda ise, 2010 yılında %18,5 olan yoksulluk oranı 2018'de %16,1 olarak gerçekleşti. Anne ölüm oranı 2010'da yüz bin canlı doğumda 16,7 iken, 2018 yılında bu değer 13,6'ya geriledi. 2010'da bin canlı doğumda 15,5 olan beş yaş altı ölüm hızı, 2018'de 11,4 olarak kayıtlara geçti. Aynı dönemde yüz bin nüfus başına düşen hekim sayısı 167'den 187'ye, ebe ve hemşire sayısı ise 224'ten 302'ye yükseldi. Beş yaşındaki çocukların net okullaşma oranı, 2015 yılında %67,2 iken 2018 yılında %75,2 olarak gerçekleşti. Araştırma ve geliştirme harcamalarının gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) içindeki payı 2010'da %0,8 iken bu oran 2018'de %1,03 olarak kaydedildi.

**Reuters'in haberine göre Yıldız Holding ve Doğu Grubu, son iki yılda tamamladıkları borç yapılandırma anlaşmalarını, düşen faizlerle revize etmek için bankalarla tekrar görüşme yürütüyor.** Söz konusu dönemde Yıldız Holding 5,5 milyar dolarlık, Doğu Grubu ise 2,3 milyar euroluk refinansman anlaşmaları imzalamıştı.

**Rus gayrimenkul yatırım fonu Metrika Investments, Rönesans Holding'in Moskova'da inşa ettiği Neva Towers'ın toplam 56.158 metrekarelik ofis katlarını satın aldı.** Bu satış Rusya ticari gayrimenkul piyasası tarihinde tek seferde yapılmış en büyük satış oldu. Uluslararası Gayrimenkul Ödülleri kapsamında Dünyanın En İyi Uluslararası Çok Katlı Konut Projesi seçilen Neva Towers projesi, aynı zamanda çevre dostu özellikleri nedeniyle LEED altın sertifikasına sahip.

**Roche 2019 yılı finansal sonuçlarını açıkladı.** Roche'un grup satışları geçen yıl %9 artışla 61,5 milyar İsviçre frangı seviyesinde gerçekleşti. Şirketin pazara sunduğu yeni ilaçlara gelen yüksek talep sonucunda ilaç bölümü cirosunu %11 artırırken, diagnostik bölümünün cirosu ise esas olarak immünoagnostik çözümleri sayesinde %3'lük artış gösterdi.

**Devlet Hava Meydanları İşletmesi (DHMI) Genel Müdürlüğü, Ocak ayına ilişkin hava yolu uçak, yolcu ve yük istatistiklerini açıkladı.** Hava yoluyla seyahat edenlerin sayısı, Ocak'ta 13,9 milyon oldu. Buna göre, havalimanlarına iniş-kalkış yapan uçak trafiği, iç hatlarda 67.158, dış hatlarda 43.473 olarak belirlendi. Böylece hava yolunda hizmet verilen toplam uçak trafiği üst geçişler dahil 145.072'ye ulaştı. İstanbul

## Sektör, Şirket ve Gündeme İlişkin Diğer Haberler

Havalimanı'nda Ocak ayında iç hatlarda 1,3 milyon, dış hatlarda 4 milyon olmak üzere, toplamda 5,3 milyon yolcuya hizmet verildi. Ocak'ta, bu havalimanında iç hatlarda 8.370, dış hatlarda 26.719 yolcu olmak üzere, toplam uçak trafiği 35.089 olarak kayıtlara geçti.

**Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın verilerine göre 2019 yılında toplam yatırım tutarı 135,1 milyar lirayı bulan 5.696 proje için yatırım teşvik belgesi düzenlendi.** Teşvik belgeli yatırımlarda geçen yıl %29,6 oranında düşüş kaydedildi. Teşvik belgeli yatırımlar, 2015'te 104,2 milyar lira, 2016'da 107,6 milyar lira iken 2018'de 189,2 milyar liraya yükselmişti. Bakanlık verilerine bakıldığında Aralık ayında rekor seviyede yatırım başvurusu geldi. Bu dönemde 788 proje için 19,1 milyar liralık yatırım teşvik belgesi düzenlendi. Aylık en yüksek teşvik belgesini, Konya'da 1.000 megavatlık güneş enerjisi santrali yatırımı için 4,5 milyar lira ile Kalyon Güneş Enerjisi aldı. Aralık'ta Trakya Bölgesi Doğal Gaz Dağıtım muhtelif illerdeki gaz yakıtının dağıtım yatırımı için 522 milyon liralık teşvik belgesi, Malatya Büyükşehir Belediyesi belediyeçilik hizmetleri yatırımı için 406,3 milyon liralık teşvik belgesi aldı. Cemre Marin, Yalova'da iki ayrı gemi yapım yatırımı için 480,7 milyon liralık teşvik belgesi aldı.

**Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) verilerinden derlenen bilgilere göre, bankaların faiz dışı gelirleri, 2019'da bir önceki yıla kıyasla %37 artarak 106,2 milyar liraya çıktı.** Vatandaşların en çok karşılaştığı masraf kalemleri olan bankacılık hizmetleri ile kredi kullanılırken alınan ücret ve komisyonların tutarı ise söz konusu dönemde %35 artışla 65,6 milyar lira oldu. Söz konusu gelirlerin toplam faiz dışı gelirler içindeki payı %61,8 olarak hesaplandı. Geçen yıl bankalar, sadece hizmet geliri olarak 49,6 milyar lira, ücret ve komisyon olarak da 16 milyar lira gelir kaydetti.

**Türkiye girişim ekosisteminde geçtiğimiz yıl 94 işlemde 102 milyon dolarlık yatırım gerçekleşti.** Startups.watch'un açıkladığı rakamlara göre 2019'da yapılan girişim yatırımları bir önceki yıla göre %65 artarken işlem adetlerinde %13 azalma yaşandı. 102 milyon dolarlık yatırımın kırılımına bakıldığında 38 milyon dolarla teslimat, 8,4 milyon dolarla pazar yeri, 8,4 milyon dolarla finansal teknolojiler, 8,3 milyon dolarla hizmet olarak yazılım ve 8 milyon dolarla mobilite alanlarının ön planda olduğunu gösteriyor. İşlem adetlerinde ise 17 adet işlem ile finansal teknolojiler ön planda. Türkiye Avrupa bölgesinde 20'inci sırada yer alırken, birinci sırada 9,4 milyar dolar ile İngiltere, ikinci sırada 5,3 milyar dolar ile Almanya, üçüncü sırada ise 4,1 milyar dolar ile Fransa yer alıyor.

**Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Verimlilik Artırıcı Projeler (VAP) kapsamında "On Yılda Verimlilik Artırıcı Projeler 2020" başlıklı raporu yayınladı.** Rapora göre bu projeler için yıllık öngörülen tasarruf miktarı 43.616 ton eşdeğer petrol (TEP) iken, uygulamada 61.305 TEP tasarruf sağlandı. Elde edilen tasarrufun yıllık parasal değeri 60,9 milyon TL öngörülürken 84 milyon TL olarak gerçekleşti. Raporda 10 yıllık dönemde toplamda 493,5 bin TEP olarak elde edilen enerji tasarrufunun, 598,2 milyon Nm<sup>3</sup> (normal metreküp) doğal gaz tüketimine denk geldiğine vurgu yapılırken, bu sayede 180 milyon dolarlık doğal gaz ithalatının, buna bağlı olarak da 1,3 milyon ton CO<sub>2</sub> salımının önüne geçildiğine dikkat çekildi.

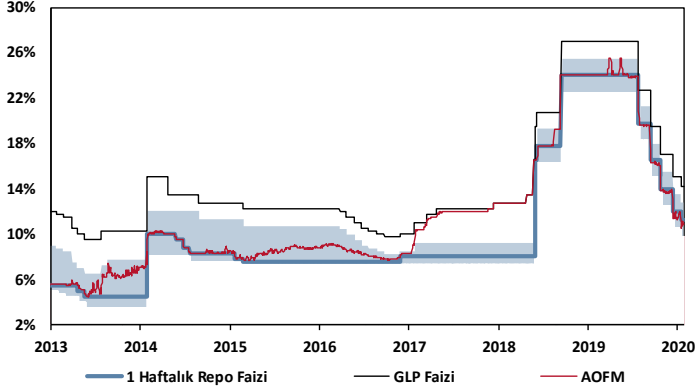
**Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2019 yılında gerçekleşen Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Raporu çalışmalarını istatistiklerini yayınladı.** Bakanlığın açıkladığı verilere göre, 2019 yılında 496 ÇED olumlu, 2.429 adet de ÇED Gerekli Değildir kararı verildi. ÇED olumlu kararlarında enerji sektörünün payı %23 oldu. ÇED Gerekli Değildir kararlarında ise enerji sektörünün payı %6 oldu.

**Azerbaycan Devlet Petrol Şirketi'nin sondaj birimi SOCAR AQS, Tuz Gölü Yeraltı Gaz Depolama Projesi için Türkiye'deki ilk tam donanımlı ve modern saha tesisi merkezini açıldığını duyurdu.** SOCAR AQS'den yapılan yazılı açıklamaya göre tesis, müşterilerine sondaj ve tamamlama hizmeti sunmak için tam donanımlı ofis binası, yaşam alanı, kapalı depo, çimento karıştırma alanı, sondaj ve çamur sıvıları tesisini içeriyor. Öte yandan projenin başlangıcından itibaren şirket, 5 ana sondaj kulesinin mobilize işlemlerini tamamladığını belirtti. Tuz Gölü Yeraltı Gaz Depolama Projesi, 4,4 milyar metreküp yer altı gaz depolama kapasitesi oluşturmak için tuz kubbesine açılacak 40 kuyudan oluşacak.

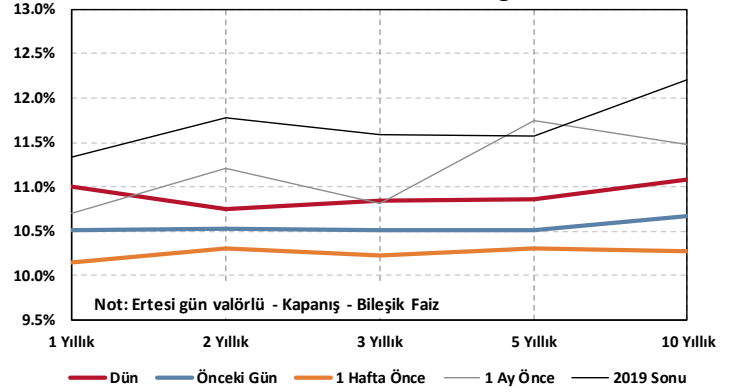
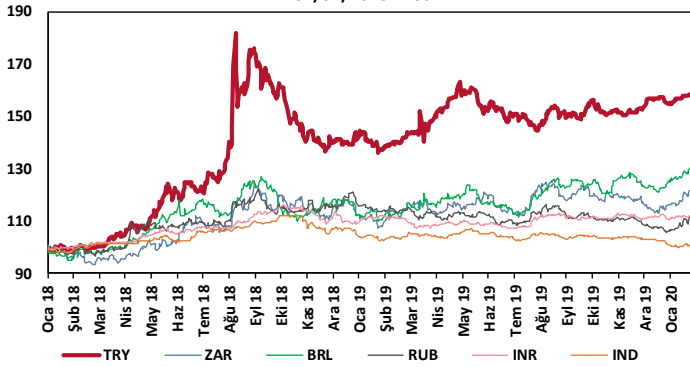
## Sektör, Şirket ve Gündeme İlişkin Diğer Haberler

**Azerbaycan 2020'de daha az petrol, daha çok doğal gaz üretecek.** SOCAR'ın Başkan Yardımcısı Yasar Latifov yaptığı açıklamada, 2020 yılında Azerbaycan'ın doğal gaz üretimini 2019 yılındaki 35,6 milyar metreküpten 38,4 milyar metreküpe çıkarmasının planladığını belirtirken, petrol üretiminin de 37,5 milyon tondan 36,5 milyon tona gerileyeceğinin öngörüldüğünü vurguladı.

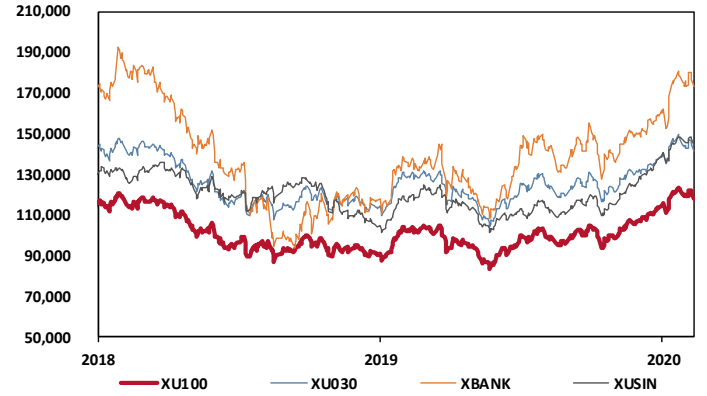
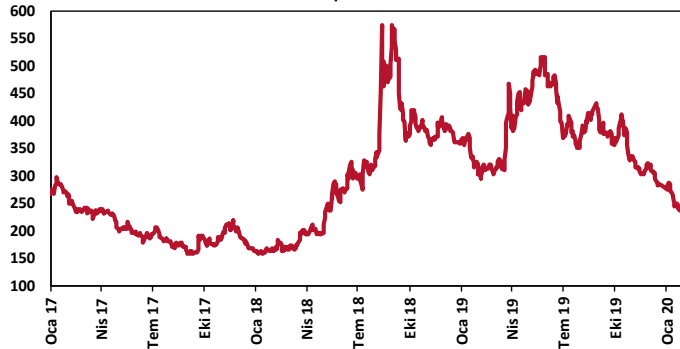
TCMB Faiz Koridoru



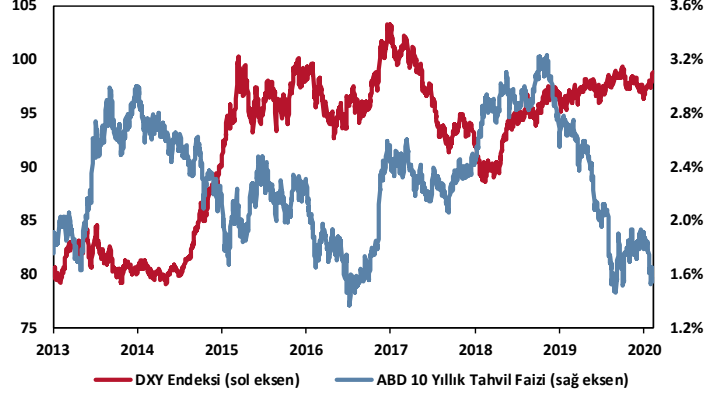
Hazine Tahvillerinde Getiri Eğrisi

GOÜ Para Birimleri / USD  
01/01/2018 = 100

Hisse Endeksleri

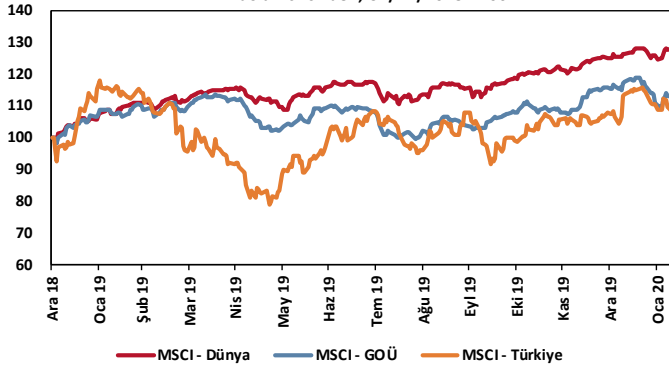
Türkiye'nin 5 Yıl Vadeli CDS Spreadi  
baz puan

Dolar Endeksi ve 10 Yıllık ABD Hazine Tahvil Faizi

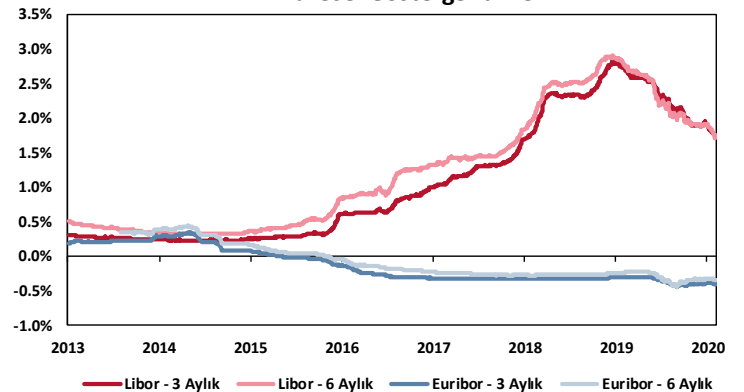


MSCI Hisse Endeksleri

ABD doları cinsinden, 31/12/2018 = 100



Küresel Gösterge Faizler



# TSKB

## Danışmanlık Hizmetleri

## Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81

FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2020 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.



Türkiye Sınai Kalkınma Bankası  
www.tskb.com.tr

T: +90 212 334 50 50 F: +90 212 334 52 34

E: info@tskb.com.tr